

กระบวนการสร้างสังคมการเรียนรู้ของ
ประเทศเกาหลีใต้

TK
park

อุทยานการเรียนรู้

วิเชียร อินทะสี
สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สังคมการเรียนรู้ (Learning Society)

1. ความหมายของสังคมการเรียนรู้ คือ สังคมที่สมาชิกต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้สูงขึ้น หรือได้รับการฝึกอบรมให้มีความชำนาญเหมาะสมกับงาน โดยวิธีการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตลอดชีวิต

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ทำให้บุคคลเหล่านั้นมีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์หรือให้ความเห็นอย่างมีสาระสำคัญ และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ ในการยกระดับคุณภาพชีวิต

อุทยานการเรียนรู้

2. การศึกษาเป็นวิธีการที่ดีเลิศและเป็นธรรมเนียมที่จะนำไปสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและความกลมเกลียวทางสังคม

3. สังคมแห่งการเรียนรู้ ควรมีลักษณะ 1) ให้การศึกษาแก่คนทุกวัย 2) สร้างโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) 3) สนับสนุนและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาด้วยตนเอง

4. สังคมแห่งการเรียนรู้ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่ทำให้การกระจายทรัพยากรไปสู่คนส่วนใหญ่ (หมายถึงคนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว มีจำนวนมากกว่าคนที่อยู่ในระบบโรงเรียน)

5. ในแต่ละวันถือว่าทุกคนต่างอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิเช่น การเผชิญการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นในที่ทำงาน การพูดคุยหรือพบบุคคลที่มารู้จักกันมาก่อน การทำกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ อาทิเช่น การฟังวิทยุและดูโทรทัศน์ เป็นต้น

ความจำเป็นที่ต้องสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1. เหตุผลด้านเศรษฐกิจ สมาชิกในสังคมมีความรู้ ความคิดและทักษะในการทำงาน และการประกอบอาชีพมากขึ้น

“Education is the best economic policy we have.” นโยบายของผู้นำอังกฤษใช้สำหรับการหาเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อ ค.ศ. 1997

การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการก้าวจากสังคมอุตสาหกรรมหรือการผลิตโดยเน้นปัจจัยด้านแรงงานและทุนไปสู่การมีภาคเศรษฐกิจบนพื้นฐานแห่งความรู้ (knowledge-based economy)

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ คนอายุยังน้อย และผู้ที่กำลังทำงาน

2. เหตุผลในด้านสังคม เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อันจะเกื้อหนุนให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ คนสูงวัย และผู้ที่มีทักษะและฝีมือต่ำ

อุทยานการเรียนรู้

ย่อหนอดีตสังคัมแห่งการเรียนรู้ของเกาหลีใต้

1. สมัยสามอาณาจักร ซึ่งได้แก่ โคกูเรีย (Goguryeo) แพกเจ (Baekje) และซิลลา (Shilla)

* สถาบันที่ทำหน้าที่ฝึกหัดและให้การศึกษาเรียกว่า *แทฮัก (Deahak)* วิชาที่สอนกัน ได้แก่ ขงจื้อ ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม และวิชาการทหาร

* นอกจากนี้ ยังมี *เคียงดัง (Kyeongdang)* จัดการสอนโดยบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับราชสำนัก

2. เมื่อซิลลารวมสามอาณาจักรเข้าด้วยกัน ก็ได้มีการจัดตั้ง *กูคัก (Gukhak)* ผู้เข้าศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย เพื่อเตรียมตัวเข้ารับราชการ

* คุณักถือเป็นสถาบันการศึกษาอันทรงเกียรติ เนื่องจากกษัตริย์หรือราชินีจะเข้าฟังการบรรยาย เมื่อมีอาจารย์หรือปราชญ์คนสำคัญเข้าสอน

3. สมัยราชวงศ์โคเรีย (Goryeo) พุทธศาสนาได้เข้ามาเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจของคนเกาหลี ในขณะที่ขงจื้อยังคงมีอิทธิพลในด้านการจัดระเบียบการปกครอง และการศึกษา ในยุคนี้ได้เกิดระบบการทดสอบระดับชาติ เพื่อรับคนเข้ารับราชการ ซึ่งเรียกว่า *ควากอ (Gwageo)*

* ในยุคนี้ การจัดการศึกษาของทางการดำเนินการโดยส่วนราชการในส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น

* นอกจากนี้ ยังมีสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยเอกชน

4. สมัยราชวงศ์โชซอน (Joseon Dynasty) ระหว่าง ค.ศ. 1392-1910 พุทธศาสนาเสื่อมอิทธิพลลง เนื่องจากราชสำนักเข้าปราบปราม จึงทำให้ขงจื้อมีอิทธิพลในการจัดระเบียบทั้งในราชสำนัก สังคมและวัฒนธรรม

* มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับสูงที่เรียกว่าซอง-กยุน-กวาน (Sunggyungwan) ทำหน้าที่ผลิตนักวิชาการด้านขงจื้อ ซึ่งจะเป็นชนชั้นนำในทางการเมืองและสังคม

* กษัตริย์บางองค์ได้ทรงสนับสนุนการศึกษาอย่างมาก อาทิเช่น พระเจ้าเซจง (Sejong) เป็นผู้ประดิษฐ์อักษรเกาหลีหรือฮันกึล (Hangeul)

* สถานศึกษาเอกชนได้รับการสนับสนุน โดยการได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ

5. สมัยตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ระหว่าง ค.ศ. 1910-1945 เจ้าอาณานิคมมองว่าการศึกษาไม่ใช่สิ่งเร่งด่วนสำหรับเกาหลี การเรียนสายอาชีวศึกษาจำเป็นสำหรับคนเกาหลี ส่วนการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยถือว่าเกินความจำเป็น

* นโยบายสร้างความเป็นญี่ปุ่น (Japanization)

6. สมัยได้รับเอกราช ตั้งแต่ ค.ศ. 1945

* หลักการพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ คือ ประชาธิปไตย ชาตินิยม และต่อต้านคอมมิวนิสต์

* การจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เคยอิงกับหลักการของขงจื้อมาเป็นแบบตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา

* การจัดการศึกษาเริ่มขยายตัวไปสู่คนส่วนใหญ่ เพราะเสียงเรียกร้องจากประชาชน และผลกระทบจากนโยบายการปฏิรูปที่ดิน ทำให้นายทุนหันไปลงทุนด้านการก่อตั้งสถาบันการศึกษา

* การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติทำให้รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาและการพัฒนากำลังคน

7. สมัยประธานาธิบดีปักจุงฮี (Park Jung-hee) ระหว่าง ค.ศ. 1961-1979

* การพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะห้าปี

* การส่งเสริมการเรียนรู้ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมหนักและเคมี (HCIs)

* การปลูกฝังให้ประชาชนยึดถือการคิดแบบมีเหตุผลตามหลักทางวิทยาศาสตร์ และยึดถือคติเราต้องทำได้

8. สมัยการต่อสู้และเรียกร้องประชาธิปไตย ระหว่าง ค.ศ. 1980-1987

- * การพัฒนาและกระบวนการความเป็นประชาธิปไตย (democratization)
- * การสร้างความสมดุลในการพัฒนา

9. การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

* ภายหลังการเป็นเจ้าภาพกีฬาโอลิมปิก ค.ศ. 1988 การเปิดตัวต่อโลกภายนอก การแข่งขันในระดับโลก เซกเยฮวา (seggyehwa) หรือโลกาภิวัตน์ (globalization)

- * การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศที่มั่งคั่งหรือโออีซีดี (OECD) ใน ค.ศ. 1996
- * การเริ่มต้นเข้าสู่การมีลักษณะเศรษฐกิจบนพื้นฐานความรู้ (knowledge-based economy) ในกลางทศวรรษที่ 1990
- * การกระตือรือร้นในการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA)
- * การดำเนินนโยบายการทูตด้านวัฒนธรรม (cultural diplomacy)

10. Brain Korea 21 เริ่มต้นเมื่อ ค.ศ. 1999 เป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นเลิศ

ปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของเกาหลีใต้

1. คำสอนของลัทธิขงจื้อถือเป็นทุนทางสังคมที่มีค่ายิ่งสำหรับคนเกาหลี โดยมีโครงสร้างทางครอบครัวที่แข็งแกร่ง การเน้นการประหยัดและมัธยัสถ์ การขยัน และการให้ความสำคัญกับการศึกษา
2. รัฐบาล ภาคเอกชนและพ่อแม่ผู้ปกครองให้ความสำคัญอย่างมาก ในการให้การศึกษแก่เยาวชน ดังการเกิดถ้อยคำ *ชีมาพาร์ม (skirt wind) คโยยุกยอลกี (fever education) โกงพู (gongbu) ซุกเจ (sukje)*
3. หลักความกตัญญูรู้คุณที่บุตรต้องปฏิบัติต่อบิดามารดา
4. ความร่วมมือกันระหว่างบิดามารดาและครู

5. ความภาคภูมิใจในความเป็นเกาหลีหรือความรู้สึกชาตินิยม
6. บทบาทของกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่หรือแชebol (Jaebol) และภาคเอกชน โดยทั่วไป ในการรับคนเข้าทำงานและการดำเนินธุรกิจ
7. ความใส่ใจของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะรูปแบบการประกอบธุรกิจในยุคข้อมูลข่าวสาร

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาและฝึกอบรม

ค่าใช้จ่ายของหัวหน้าครัวเรือนโดยถัวเฉลี่ยต่อเดือน เฉพาะกลุ่มอายุ 30-39 ปี สถิติใน ค.ศ. 2008 หน่วยร้อยละ

- (1) ค่าอาหาร 24.8 (2) ค่ารับประทานอาหารนอกบ้าน 11.9
(3) ค่ารักษาพยาบาล 4.9 (4) ค่าการศึกษา 10.8 (5) ค่าเดินทาง
และการสื่อสาร 18.1

รายได้ 3,625,900 วอน

รายจ่าย 2,846,000 วอน

รายได้เกินรายจ่าย 779,900 วอน (20,743 บาท)